

หลักสูตร หลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกฎหมายในการประยุกต์ใช้ AI (AI Governance & Ethics)

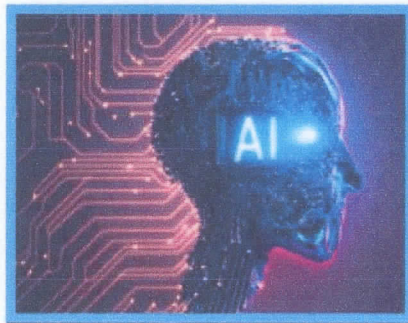
โดย นางชนทอง ศรีวาริรัตน์
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของจริยธรรมและการกำกับดูแล AI ผ่านกรณีศึกษาต่างๆ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม ธุรกิจ และชีวิตประจำวัน
๒. เพื่อทำความเข้าใจหลักการและแนวทางจริยธรรม AI ระดับสากล รวมถึงแนวทางที่ใช้ในประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม
๓. เพื่อศึกษาแนวทางการกำกับดูแล AI ในองค์กร ตั้งแต่การวางโครงสร้างการบริหาร ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องไปจนถึงการบริหารความเสี่ยงจากการใช้ AI
๔. เพื่อเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ AI ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทำความเข้าใจช่องว่างและแนวทางพัฒนามาตรฐานเพื่อรองรับการใช้ AI อย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ

สรุปรายละเอียดเนื้อหาของหลักสูตร

หลักจริยธรรม AI คือ หลักการในการออกแบบ พัฒนา และกำกับดูแล AI ให้มีพฤติกรรมหรือผลลัพธ์จากการทำงาน สอดคล้องตามหลักการจริยธรรม หรือหลักการอันดีที่พึงปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่นำ AI ไปประยุกต์ใช้

หลักจริยธรรมสากล AI ของ OECD (OECD AI Principles)

OECD องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ส่งเสริมด้านนโยบายและเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศกลุ่มที่พัฒนาแล้ว ได้ประกาศหลักการจริยธรรมพื้นฐานที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาด้าน AI ๕ ข้อดังนี้

๑. การเติบโตอย่างทั่วถึง การพัฒนาที่ยั่งยืนและความเป็นอยู่ที่ดี
๒. การพลีสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรม
๓. ความโปร่งใสและตรวจสอบได้
๔. มีความมั่นคง ปลอดภัยและเชื่อถือได้

๕.องค์กรและบุคคลที่พัฒนาปรับใช้หรือดำเนินการระบบ AI ต้องมีความรับผิดชอบต่องานของระบบนั้น

หลักจริยธรรม AI ของประเทศไทย

โดยแต่ละประเทศต้องประกาศหลักจริยธรรม AI ของประเทศ สำหรับประเทศไทยมี ๖ ข้อ ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม(สศช.) ดังนี้

- ๑.ความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๒.ความสอดคล้องกับกฎหมาย จริยธรรมและมาตรฐานสากล
- ๓.ความโปร่งใสและภาระความรับผิดชอบ
- ๔.ความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว
- ๕.ความเท่าเทียม หลากหลาย ครอบคลุมและเป็นธรรม
- ๖.ความน่าเชื่อถือของระบบ

หลักการนำ AI ไปใช้อย่างรับผิดชอบ(Responsible AI Principles)

- ๑.เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๒.มุ่งเน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง
- ๓.มีเป้าหมายที่ชัดเจน
- ๔.เคารพต่อความปลอดภัย
- ๕.เคารพต่อความเป็นอิสระของมนุษย์
- ๖.ปกป้องความเป็นส่วนตัว
- ๗.เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- ๘.ความโปร่งใสของข้อมูล
- ๙.สามารถตรวจสอบได้
- ๑๐.ความปลอดภัยทางไซเบอร์

ธรรมาภิบาลในการประยุกต์ใช้ AI (AI Governance)

- ๑.บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด(Achieve Business Objectives)
- ๒.สอดคล้องตามหลักการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์(AI Ethics Principles)
- ๓.สอดคล้องตามกฎหมายข้อกำหนด(Compliance)
- ๔.ควบคุมความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง องค์กรและสังคม(Risk Control)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๑. ต่อตนเอง : ทำให้มีความรู้และความเข้าใจทั้งฝั่งเทคโนโลยี กฎหมาย และการบริหารจัดการความเสี่ยง ช่วยให้เลือกใช้เครื่องมือ AI ในการทำงานประจำวันได้อย่างถูกต้องไม่เสี่ยงต่อการละเมิดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา หรือการหลุดรอดของข้อมูลส่วนบุคคล(PDPA) และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือ การตัดสินใจแก้ปัญหาบนพื้นฐานของความถูกต้องทางจริยธรรมได้อย่างรอบคอบ

๒. ต่อองค์กร : สามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกำหนดในการประยุกต์ใช้ AI โดยสามารถลดความเสี่ยงทางกฎหมายและค่าปรับ เช่น ป้องกันการละเมิดกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ลิขสิทธิ์ หรือกฎระเบียบใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับ AI ลดโอกาสถูกฟ้องร้อง และค่าปรับ

๓. ต่อสาธารณะ : สามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกำหนดในการประยุกต์ใช้ AI ในการคุ้มครองสิทธิและความเป็นส่วนตัวของประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียมทำให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสอย่างเป็นธรรมและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เช่น การอนุมัติสวัสดิการ การคัดเลือกเข้าทำงาน หรือการเข้าถึงบริการทางการแพทย์

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

สามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกำหนดในการประยุกต์ใช้ AI มาประยุกต์ใช้ในงานดังนี้

๑.การประยุกต์ใช้ตามหลักจริยธรรม การนำ AI มาช่วยในการบริหารงานและบริการประชาชนต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่เป็นหลัก เช่น ความโปร่งใสและอธิบายได้หากใช้ AI ในการคัดกรองคำขอรับบริการต่างๆ

๒.การประยุกต์ใช้ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งการขับเคลื่อนAI ในสถานี่พัฒนาที่ดินต้องเป็นไปตามแนวทางธรรมาภิบาลภาครัฐ เช่น การตรวจสอบได้ของข้อมูลที่จัดเก็บ สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้หากเกิดข้อผิดพลาด

๓.การปฏิบัติตามข้อกำหนด เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรมีข้อกำหนดคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล(PDPA) ประกอบด้วยข้อมูลชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ซึ่งต้องได้รับการยินยอมก่อน และกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องจำกัดสิทธิ์ผู้เข้าถึงข้อมูล

แหล่งที่มา

หลักสูตร : หลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกำหนดในการประยุกต์ใช้ AI

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ : ดร.ศักดิ์ เสกขุนทด

หน่วยงานที่จัดอบรม : สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รูปแบบหลักสูตร : e-Learning

ช่วงเวลาการฝึกอบรม : กรกฎาคม ๒๕๖๙